

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Matheovics-féle
ház, hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK
könyvnyomdájá
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphteten-
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre ... 6 ft — kr.

Fél évre ... 3 ft — kr.

Negyedévre ... 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábnos petit-sorért, vagy

annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttór sora 15 kr.

Vasut Háromszéken.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. nov. 21.

Örvendtes hírrel lépünk meg olvasóinkat: *lesz vasut Háromszéken!* Gróf Schweinitz Gyula, hazánk erdélyrészi nemzetgazdasági hű apostola, kinek neve a közjólét előmozdítása körül mindig ott ragyog a legelső kezdeményezők között, most is kezdeményezett egy oly átvös dolgot, mely messze fog kihatni megyénk közgazdasági emelésére. Megyénk tetterős, buzgó főispánjával egyetértve értekezlet tartatott, — mely kimondotta egy vasut szükségességét Háromszék megyében, s annak kivitele és módzatai felől is tanácskozott. A terv jóformán készen van már, csak a legszükségesebb lépések vannak még hátra s így Háromszékra a vasut behozatala csak igen rövid idő kérdése. — Üdvözljük a derek hazafiakat, a kik ez áldásos munka kivételére vállalkoztak! Üdvözljük a nemes grófot nemes törekvésében, ádvözljük megyénk főispánját, ki kész szívvvel, hathatós erejével hozzájárul a jöltető munkához! Velünk együtt küldi hozzájuk az üdvözlőt, a hála legmelegebb kifejezését megyénk minden lakosa, a gazdag és szegény egyaránt. Mert a terv, mely valóságra kész, áldást visz be a gazdag palotájába és a pór kunyhóba egyaránt.

Sokat panaszkodtunk közlekedésünk hiányaira, sokat panaszt a sajtó azon elhagyatottság miatt, melyet a székelőföld s különösen Háromszék megye lakosai a felsőbb intéző körök részéről éreztek. Újabb fordulatok álltak be. Kezdt gondolkodni néptünk anyagi helyzete javításán maga az állam s az ige testté vált. Intézkedéseink vannak, melyek egyaránt az anyagi jólét emelésére vannak irányozva és ha ez mind nem volt elég: most itt van a közjólét fő emelője, itt lesz a vasut.

Mit nyerünk a vasutal Háromszéken, minő csatornája lesz ez a jólétek megénk nézve, — nem szükség ma már bővebben fejtegetni. Hogy minő helyet fog elfoglalni Háromszék megye a ha-

zai vasuthálózatok között: azt, a ki megyénk geographiai fekvését, iparát, szorgalmas népét ismeri, azonnal belátja.

A mi a testnek a véredény-rendszer, az egy állam életére a közlekedési eszközök hálózata. Ha valamelyik részecskéje a rendszernek hibás vagy hiányos: az életműködés meg van bénítva.

Ezen hiányt érezzük mi, Háromszék megye lakossága s e miatt — eltekintve minden egyébtől — bénaságban szenved az állam is. Mert sok kincs hever nálunk parlogon, elrejtve föld mélyébe, elátkozva a messze havasok erdős oldalaira, kopár gerinceire. Anyagi előhaladásunknak, kulturális fejlődésünknek mennyi tényezője pusztul el hasznávéttl: fa, érc, szén stb. Kis mérvű kereskedésünk nyers anyagainkkal számot sem tesz, s a mellett a mire képesek volnánk s annak haszna is inkább egyesek zsebébe áti, mint a mennyiben az általános jólétet emeli. S ki ne érezné azt, hogy annak oka nagyrésztben a szállítás nehézségeiben, a gyors közlekedési eszközök hiányában tekszik. Méltán hisszük, hogy kivétel nélkül örömmel ádvözlí Háromszék megye minden lakója azon átvös kezdeményezést, melyről fentebb szólnak.

Maga az értesítés, melyet a lelkes gróf Háromszék megye közönségéhez intéz, a következő:

„Értesíteni kívánom Háromszék megye közönségét, miszerint kezdeményezésem következtében a főispán úrnál Sepsi-Szentgyörgyön tartott értekezlet egy *Dereste—Héfalva—Uzon* irányában vezető, továbbá *Földváról* kiinduló, *Sepsi-Szentgyörgy* nélf átvezetett s az előbbi vonallal való csatlakozás után a hegység alján *Nagy-Borosnyó—Zágon—Gelenze—Kézdí—Vásárhely—Bereczke* vezető másodrendű vasut kiépítésének szükségét belátni: elhatározta a szükséges előintézkedések megtételét, hogy ezen, a megye jövő felvirágzását bizonyára előmozdító vonal létesülhessen. Legközelebb

a hírlapok hasábjain az egész tervet nyilvánosságra hozom, addig az érdeklődők úgy nálam, valamint a megye főispánjánál bővebb értesítést nyerhetnek. *Bereczknek Soósmezővel* való összeköttetése tárgyalása további értekezésnek tartatott fenn. — A vonal további kiterjedése Brassó megyében illetékes helyen fog tárgyalatni.

Kelt S.-Sztgyörgyön, 1879. nov. 21-én.

Gróf Schweinitz Gyula

Ime, a nemes gróf saját értesítése. A gróf neve, az intézők erélyessége kezességét nyújtának a felől, hogy az ige rövid időn testté lesz.

Örvendünk, hogy a kellemes hírrel lapunk lephette meg először a közönséget.

H.

Oly viharos ülése régen nem volt a képviselőháznak, mint a november 18-iki. A boszniai és hercegovinai közigazgatás tekintetében szükséges intézkedések megtételéről szóló törvényjavaslatot részletében is letárgyalták és elfogadták. Vitára csak az 1. és 6. § nyújtott alkalmat. Az elsőhöz Eltes Henrik és Dárday Sándor adtak be módosítványt, mely Apponyit, Pulszkyt, de különösen Szilágyi Dezsőt szenvedélyes felszólalásra, heves kifakadásokra bírta. Az ennek folytán keletkezett személyes kérdésben való felszólalásokkal telt polemikában említetteknek kívül résztvettek Tisza Kálmán miniszterelnök és Jókai Mór. Az 1. §-t azután a miniszterelnök indítványára visszautasították a bizottsághoz. Az utolsó §-nál, melynél Molnár Aladár azt kívánta, hogy a megszavazott törvény csak 1882. decz. 31-ig maradjon érvényben, vita keletkezett, melyben a miniszterelnök és Szilágyi Dezső vettek részt. Az utolsó § megszavazása után elnök a jövő ülések napi rendjéről tett indítványt. Tisza Kálmán miniszterelnök a véderő bizottság jelentésének tárgyalására nézve tett indítványt, mely alkalommal Szilágyi Dezső a miniszter beszéde közben megjegyzést tevő Ormay Károlyról oly módon nyilatkozott, mely a kormánypárt tagjainak felháborodását nagy mérvben magára vonta. Szilágyi Dezső perczekig nem juthatott szóhoz, a jobboldal „rendre” kiáltásai s a baloldal helyeslései közt. Végre az elnök több-

A „Nemere” tárczája.

A virágokról.

Folytatás és vége.

A fehér lilium kelet virányairól származott hozzánk s mint az ártatlanság, tisztaság jelképe mindig nagy szeretetben és tisztelőben részesült. Tiszta fehér színe bensőség hatja meg a kedélyt. A trójai ének Helenáról és Medeaól azt mondja, hogy „arczuk rózsás, ajkuk piros volt s bőruk fehér, mint a lilium szirma.” Igyekeztek is Görög- és Róma hölgyei később a róza és lilium leheletszerű színeit viselhetni orczáikon; — sőt a híres „Ravissante” és az „En Rix Vilma” is ma valami ilyest akar elérni. Bölcs Salamon minden szépet a mezők liliumához és a rózsafához hasonlít s a persa költők Szádi és Hafiz csak e kettőt dicőit. Gyakran olvashatjuk régi hitmondákban, hogy azon a helyen, hol egy mártyr vértett el, lilium sarjzott, annak bizonyosságát, hogy a kinszenvedett ártatlan volt. A görög hitmonda szerint a lilium a Juno tejéből származott s ezen istennőnek volt szentelve. Minthogy a kereszténység némi dolgokat az ókorból is elsajátított, nem csodálkothatni, ha a liliumot szüz Máriával hozták kapcsolatba; régi festvényeken Márk és József közt liliumot látunk; liliumot tart kezében Gábor angyal, mikor Máriának megjelenik. Innen van az is, hogy némely lovagrendek, melyek Mária tiszteltére alapítottak, ezen jelvényt viselik. Ki ne tudná, hogy Franciaország történelmében mily nagy szerepet játszottak a liliumos Bourbonok — Legközelebből olvassuk a lapokban, hogy a spanyol király arájának: Krisztina főhercegnőnek kelengyének nagyrésze Bourbon-liliumokkal van hímézve.

Hanem bármennyi disznóvénny ékesítse is kertjeinket és virágházainkat, azért mindig a róza marad a virágok királynéja. Még származásának történetét is a rege a legringertőbb kontósan öltöz-

teti. Anakreon a rózsát habcséppből származtatja, a melyet Vénus azon perczben hullatott a földre, midőn a tenger habjaiból partra szállt. Asnor az első rózsát Háropkratesnek a hallgatás jistenének ajándékozta, a ki ezért neki megígérte, hogy a szerelmesek titkait nem fogja soha elárulni. Így lón a róza a titoktartás jelképe. A rómaiak éttermeik felső padlatát fehér rózsával ékesítették, jelölül, hogy vendégeik tartoznak az itt hallottakat sub rosa tartani. Tirdusi persa költő szerint mielőtt Mahomed a földre szállott, Isten a paradicsomban oly átható tekinteteket vetett rá, hogy a próféta homlokát ijedtetten verejték fődé el, melyet tenyerével letörölve, két csepp a földre hullott s ezek egyikéből a rizs, másikból a róza bokr sarjzott. Az ó-korban már nagyon divatozott az ünnepeknek a róza, azért vala Vénusnak és Bakhusnak szentelve. Chios szigetén még most is szokás, hogy ifjú leányok a mellettök elmenőkre rózsakoszortur hajtának, vagy a szívesen látott vendégnek nyakába akasztják. A róza a régieknél bátorságot jelentett. Midőn a gallok csatára szálltak, sisak helyett helyett rózsakoszortur viseltek fejükön s az afrikai Scipió Hannibálon vett győzelme következtében diadalmenetet rendezvén, a 8-ik legió rózsakoszortur tartott kezében. — A róza az életet és halált egyformán jelképezi és ha amott a szerelem és öröm kelyhében rózsák virulnak, itt a fájdalom miatt sírokat ültetik azokat. A róza jelentésteles alakja által lesz az egyesülés, öröklét és viszontlátás jelvényévé.

Virágházaink egyik éke az ártatlan fehér virág myrtusz, a melyet a boldog menyasszony szokott homlokára tenni a legboldogabb, a legmeghatóbb pillanatban. A myrtuszt a költők a szerelem, a házasság és az ártatlanság jelképeként tartják. Már a régieknél divat volt a lakodalmas ház ajtaját myrtuszágakkal s a házias párokat myrtusz koszorúval ékíteni fel, mely szokás napjainkig fennmaradt. De myrtuszt tettek régen a sírokra is, és így, miként a róza, a halált is képviselte. Ereas myrtuszkoszortur viselt atyja temetésén s Elpenor és Polidor sirhalmán myrtuszbokor virult. Ezért

helyezi Virgil a szerencsétlen szerelemben megholtakat myrtuszligetbe. A keleti monda szerint mikor Ádám a paradicsomból kiűzetett, egyik kezében myrtusztágot tartott, melyet azon bokorról tört, hol Evának először szerelmet vallott.

Van egy igen kedvelt virágunk, a melyet nem annyira szép szirmai, mint inkább öröklőd leveleiről tartanak ma már minden házban. Ertem alatta a repkényt vagy borostyánt. Ezen növény a vén fák derekai fonja körül s sokszor oly sűrűn befűdi azokat hálálóval, hogy azok elkorhadása után csak az ő karjai tartják fenn még őket. Ezen ezen sajátágaiért a költők eleitől fogva a vénülő aggrastyánhoz ragaszkodó ifjuság és hűség jelképeként tekinték s öröklőd lombait az érdeemesülők megkoszorúzására használták. Azonban mind e dicsőség a borostyánt tulajdonképen nem illeti, mert ő nem szeretetből, hanem csak mint élőködő növény fonja körül a vén fákot s azok nedvéből táplálkozza, halálatosságából öleléseivel agyonszorítja. Likacsos fáját a régiek azért szerették, mert azt tartották róla, hogy a belőle készült kehely a vízzel kevert borból a tiszta vizet átvocsátja magán. Nem ártapa, ha napjainkban is ilyen vizet átvocsátó pohárból ihatnók — főleg a vendéglők borait.

Szerénységével, szelidségével lep meg mindenkit a szemérmes ibolya, mely kora tavasszal egyetlen kedvelt virágja épen úgy a paloták tündérének, mint a kis pásztorleánykának. Az ibolyát főleg a keletiek becsülik nagyra. Mohamed azt mondta róla, hogy előnyben annyira áll más növények fölött, mint az izlam más vallások fölött. — A görögöknél az ibolya halálvirág volt, mert Plutó ibolyaszedés közben ragadta el Persephonet. Az alázat, szerénység és szelidség, melylyel a költők felruházták, egészen ujkori keleti.

Említhetném még a pompás tulipánt, a mely keleten vadon nő és nálunk annyira fájban ismeretes. Európába 1550-ben került, hol csakhamar divatvirággá lett s némely ritkább fajtákat rendkívül áron fizettek. Minthogy az új virág kezdetben felette kapós volt, mert mindenki, akart tulipán-

őri sikertelen kísérlet után a házat csendre bíratta, mire Szilágyi kimagyarázhatta szavait.

— Az inségesek munkái. Az Eperjesi Vidéki hadászati utvonalon az inségesekkel való átépítést nov. 10-én indították meg. Kerekét, Ladoma, Rákócypatak képezik az első szakaszt. Harti s. mérnök vezetése alatt: — Rákócypatak, Rákóczi, Mesztiszko képezik a második szakaszt Gleviczky mérnökgyakornok vezetése alatt; — Mesztiszko, F. Szvidnik képezi a harmadik szakaszt és áll az egész hadászati utat vezető főmérnök vezetése alatt. Mint a „Felv. Köz.” írja — eddig 6000 inséges munkás van össze írva, ellátásuk a következő: minden munkás kap reggelit, ebédet bizonyos sulyban, kenyert 600 gramot, déliben palínkat, 3 liter kukoricát családja részére, és 5 kr készpénzt. A munkások ezen természetbeni fizetményen kívül még vannak elégedve, az összes napszám körül 42 krba. Az ellátás és a munkások elhelyezése az ut mentén barakokban történik és ellenőrzés alatt álló vállalkozók gondozzák. Egy felügyelő alatt 150 ember, 8—10 felügyelő egy mérnök alatt áll.

Külföldi szemle.

Egy bécsi tudósítás értesít, hogy a szultán csakugyan megígérte a reformok végrehajtását. Az angol kormány és a többi hatalmak nyilván erős pressiót gyakoroltak a szultánra, hogy ily hamar vállalkozzon a reformok valószínűsítésére. Layard nagykövét csak a kisázsiai reformok végrehajtását sürgette, a szultán azonban európai tartományait is részesíteni fogja a jótéteményben. Így menekült meg a szultán attól a látszattól, hogy idegen hatalom pressiójának enged.

Nem akarjuk kicsinyelni a szultán ígéretét, de sokat még sem mérünk építeni rá. Gyöngyében áll az engedékenység már azért is, mert az oroszok eredménye csak. Ezen kívül a török birodalom belső viszonyai is oly mostohák, hogy a szultánnak ésszerűségének a legnagyobb ösztönzésre és igyekezetre lenne szüksége a sikeres végrehajtásán.

A legutóbbi orosz-török háborúig elkényeztetett gyermek volt a porta. A nyugati hatalmak szakadatlan pazarolták ezen gyermekükre az intéseket, pénzzel is ellátták, ha megszorult, és védte mások beavatkozása ellen. Ezek a szép idők elmúltak a porta nagy meglepetésére, a ki megszokta, hogy mások veretik be érte fejüket.

A török kormány kétség nélkül új korszakra virradt föl. Mindenki követelésekkel lép föl ellene. A hatalmak leplezés nélkül nyilvánítják, hogy csak saját érdekében követelik tőle a reformokat. Pedig ennél csak rosszabb időkötél felhelt a porta, mert a mekkora mértékben fog a pánszlávoktól való rettegés fogyni, az oly rossz államszervezet, a minő eddig a török volt abban a mértékben szűnik meg tényező gyánát szerepelni Európában.

A ki figyelemmel kísérte eddig az európai hatalmak magatartását, a melyet a törökországi reformokkal szemben követtek, meggyőződhetett, hogy mindig megelégedtek a porta jóakarásával és ígéreteivel is. A porta azonban világos jelelt adta legújabbán azon szándékának, hogy Oroszország szármái alá akar bujni a reformok végrehajtása előtt. Mindenki tudta, hogy Oroszország cserben fogja hagyni Törökországot, ha kenyértörésre kerül a sor és védenie kellene a Szaid-Mahmud kabinetet.

A török kormány a san stefanoi békekötés kudarcából is tapasztalhatta, hogy Oroszország nem diktál Európának. Európa ellenére nem voltak képesek a muszkák fölfalni Törökországot és Európa ellenében megvédeni sem lesznek képesek. A szultán ígéretével remélik, hogy valóban a reformok terére és új korszakba lép a török kor-

mány és e korszak színvonalára emelkedvén, belátja, hogy a nagyhatalmak keleti politikájának nem az az aggodalom a rugója, hogy muszka lehet az egész Törökország, hanem az a bizonyosság, hogy szükség esetében a török kormány nélkül is képesek megvédeni érdekeiket.

Az orosz trónörökös bécsi és berlini utazásával foglalkozik a „Standard” is. E lap véleménye szerint azért ment az orosz trónörökös Bécsbe és Berlinbe, hogy tájékozást szerezzen a politikai hangulatról. Látogatása nem is lesz sikertelen, ha arra használja föl, hogy meggyőződjön az orosz kormánytól arról, hogy abban áll legelőcsőbb politikája, ha belenyugszik a helyzetbe, a melyet nem képes megváltoztatni. Az, a ki becsben tartja Európá békéjét, nem fogja kívánni, hogy okvetlenül ellenséges viszony legyen Oroszország és Ausztria-Magyarország között. Ha megbékül Oroszország azzal a gondolattal, hogy Ausztria-Magyarország semmi esetre sem tűri el keleti érdekeinek megsértését, és hogy hatalmas szövetséges támogatja őt e tekintetben, akkor a két hatalom viszonyának javulása csak hasznára válhat Európának.

Ezután mérséklésre inti e lap a Balkán félsziget fejedelemségeit, és azt mondja, hogy legveszedelmesebb ellenségük nem Ausztria-Magyarország, hanem az a hatalom, a mely ellenségüknek mondja Ausztria-Magyarországot. Azt várni lehet, hogy az osztrák-magyar monarchia iparkodni fog keleti kereskedelmi viszonyainak előmozdítására, de ha Ausztria-Magyarországnak ezen lépéseit ellenkezéssel és bizalmatlansággal fogadják egyes országok, így Szerbia és Bulgária, akkor még csakugyan megerősíthetik ezek az országok, hogy vélt ellenségeküket valóságos ellenségeké teszik.

A keleti ügyek között, melyek az utóbbi időben az európai diplomáciát folytonosan foglalkoztatják, most különösen előtérbe lép a mohamedánok kérdése Keletruméliában. Tudvalevő dolog, hogy a mohamedán menekültek felbátorítva a berlini szerződés határozatai által, imént visszaverték hazájukba. Itt azonban házaikat és földjeiket a bolgárok által találták elfoglalva, a kik vonakodnak mostani tartózkodási helyeiket elhagyni. A mohamedán családok ennek következtében kétségbe vannak esve, fűhöz-fához kapaszkednek, rimázkodnak és éheznek, de Aleko pasához intézett minden eddigi kérésük sikertelen maradt. A „P. L.” értesítése szerint külügyi hivatalunk is lépéseket tett e szerencsétlenek ügyében, figyelembe véve Aleko pasát, hogy ezek helyzeténél mennyire csak lehet igyekezzen mihamarabb segíteni.

A spanyol királyi menyegző.

Mária Krisztina főhercegnő bucsuja igen érdekes volt. Ezerenként tödült a nép az indóházhoz, hogy láthassa még egyszer a távozó főhercegnőt. A nyugati vaspálya indóháza ez alkalommal föl volt díszítve, különösen pedig az udvari váróterem, melynek falait babér és palma növények ékesítették, s mely tündérien megvilágítva gyönyörű látványt nyújtott. A kijáratnál egészen a 12 kocsiból álló külön udvari vonatig a perront szintén szőnyeg borította, fák csoportjától díszítve. Az udvari vonat, melyet az államvasút külön és czélra bocsátott rendelkezésre, Bécsből egyenesen Irúnig halad. A mozdonyt közvetlenül egy tehérkocsi követi, melybe a máhált rakták, ezután jön a 9 személykocsi — ezek közt a salon-kocsi, majd ismét két máhalkocsi következik, melybe a főhercegnő trousseauját helyezték el.

Már fényelőzár gyülekeztek a perronon a bécsi előkelő világ képviselői, Konrád helytartó, Maricsics főhadparancsnok, Marx rendőrfőnök, dr. Neiwald polgármester, a spanyol követtség, a főherceg főudvarmesterei, számos tábornoki kar, a főhercegnő ideiglenes kísérete, végre a kiválóan díszes közönség, melynek csak kivételesen engedtek

tűrelmét már is kifárasztottam nem épen mulatság tárggyammal. Más alkalommal talán sikerülni fog még beszélnem a borvirágról, mely nem a hordóban szokott feltűnni, bizonyos mákvirágokról stb.

Végezetül csak annyit mondom még el, hogy a virágok szivünkkel, lelkünkkel annyira rokonok, mint talán semmi a természetben. — Ha öröm ér, virággal adozunk kedveseinknek, ha bánat, szomorúság lep meg, virágot teszünk kedveseink rava talára; ha szeretünk, virággal fejezzük ki érzelmünket s ha a világról lemondunk, megnyugvást találunk a virágok ápolásában. Nagy férfiak, kifáradva a küzdelmekben, a természet édes kebelére térnek meg. Nagy Károly és Ferenc császárok, Viktor Emanuel, Kossuth Lajos, István főherceg, mindmennyien botanikusok.

Ha az elmondottakban sikerült kedves hallgatóimban a virágok iránti érdeklődést fokozni: akkor a mai fillérestélyről egy igen szép virágot fogok emléklül magammal elvinni. Ajánlom magamat és a költő következő szóp dalát a szíves hallgatók jóindulatába:

*Szerecs a virágot és ne féltsd szívedet,
Mert ki azt szereti, rossz ember nem lehet.
Tudod, mi a virág? A földnek jósgája;
Tudod, mi a jósga? A lélek virága, e

a bemenetelt. Ezalatt az udvari váróteremben gyülekeztek az uralkodóház tagjai, így Salvator Károly, Albert, Jenő, István, Vilmos, Károly, József főherczek, Klotild főhercegnő, Krisztina és Erzsébet főhercegnők és Koburg herceg nejevel. Öt percczel egyeneyedő után ő felsége is megérkezett Mündel b. főhadsegd kíséretében.

Nemsokára azután ő felsége megjelent a perronon, karján Erzsébet főhercegnővel, őt követi Albrecht főherceg a királyi arával, majd az urakodó ház tagjai. Krisztina főhercegnőnek igen neheze esett a válás. A főhercegnő s anyja csak nehezen folytathat vissza megindulásukat, észre lehetett rajtuk venni, hogy sirtak. Mikor a perronra léptek s megpillantották a nagy embertömeget, könnyeik újra megeredtek, úgy hogy keszkenőiket kelle zsemeik elé tartani.

Épöly nehezen esett Erzsébet főhercegnőnek az ideiglenes válás is otthonától. Az udvari salonkocsit elött a király s a két távozó főhercegnő körül gyűltek össze a királyi család jelenlévő tagjai. Most ő felsége bucsut vett a királyi menyasszonytól. Krisztina főhercegnő bucsuzól meg akarta csókolni a király kezét, de ez nem engedte, melegen megszorította a távozó kezét s homlokán csókolt. Erre aztán a főhercegnő az urakodó család többi tagjaitól bucsuzat el, különösen bensőségteljes volt a bucsu Albrecht főhercegtől, Krisztina főhercegnő nagybátyjától s Károly, István és Jenő testvéreitől. Hevesen sírva, keszkenőjét ismételtelen könyöz s zemeihez emelve lépett a főhercegnő anyjával a coupéba. E közben a többi utazók is beültek s fél órák orakor a vonat megindult. A jelenlévő hölgyek a távozó főhercegnő után még egy „Isten hozd!” kiáltottak, utolsó üdvözlétül kendőiket lobogtatták s végül a vonat eltűnt a láthatárról.

A főhercegnő kíséretében vannak: Schloissnigg báró főudvarmester, Taaffe és Daun grófnok udvarhölgyek, továbbá az ideiglenes udvari személyzet: Kinsky gr. Mitrowsky gr. Bellegarde gr. Ezenkívül dr. Riedl a főhercegi orvos, az udvari kincstár pénztárnoka és Klaudi udvari tanácsi főfelügyelő.

Ezután a király elbucszott a jelenlévőktől is és egyenesen az államvasut indóházához hajtatott, honnan az eközben odaérkezett királynéval, ki még a Hofburgban bucsuzott el a főhercegnőtől, Gödöllőre utazott.

Madridban a királyi menyegzőre nagy előkészületeket tettek. Az egész spanyol főváros lázasan várja a királyi ara érkezését. Még a divatban is előre vetette árnyékát az osztrák főhercegnő jövelete; „Sombroero austriaco” nevű széles karimájú kalapot visel Madrid minden elegáns hölgye. A municipium másfél millió reált szavazott meg a menyegzői ünnepélyek költségeire. Az ünnepnek e hó utolsó napján kezdődnek s tartanak 3 napig. A szegények közt 1 frankjával 5000 frankot osztanak szét s 20000 frankot a középületek építésénél résztvev munkások közt. A városban a leendő királyné életnagyságu arczképét az Alfonz királyval szemben függesztették föl. Érdekes, hogy a híres bikaviador Frascuelo hat bikát „hívott párbajra.” Az érdekes látvány különben díjtalanul lesz látható. Ennél mindenestre méltóbb megünneplésre a fejedelmi nőnek, hogy a nagy drámaíró Calderon szobrát ez alkalommal fogják fölavatni.

Közegasszágügyi állapotaink.

II.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. nov. 20.

Nem szorul bizonyítgatásokra, hogy népünk alsó osztálya az ugynevezett rendszeres gyógykezeléstől irtózik. Nem lévén alapos műveltsége, a tudomány vívmányai iránt nemcsak érzéketlen, sőt legtöbb esetben ellenséges azoknak. Nem mondom újat, midőn népünknek a „javas asszonyok”, a kuruzslók iránti bizalmát emlegetem s nem mondom különös dolgot, — ha azt állítom, hogy ezen megrögzött s a mai kor műveltsége keretébe bele nem illő előítélet összerombolása nem könnyen s s nem egyhamar fog megtörténni.

Sajnátságs példákát, szomorú eseteket lehetne fölemlíteni csak Háromszék megye falvaiból is annak bebizonyítására, hogy népünknek orvos nem kell. Ezen az állapoton kötelessége segíteni az államnak közvetve, az illető megyei előjáróságnak közvetlenül. Hogy ezt előidézhessük, csak lassu, de folytonos és kitartó munka kell hozzá. Szüksége van népünknek bizonyos magasabb életnézetre, mely az embert felemelje emberisége, tehát s a személyisége öntudatára, mely gátat vessen azon elszaporodott természetellenes eltajzásoknak, melyek lealacsonyítják az embert az emberben, — melyek egy sorba helyezik a személyes öntudattal, személyiséggel rendelkező embert az oktanlat állatok közé. Teremtani kell minden községben társadalmi szellemet. Hogy minő uton érhető el ez, arra bajos egyenes feleletet adni. Ma mindent az iskolától várnak és remélnék. Új eget és új földet hisznek előállíthatni egy iskola létrehozásával. — Pedig hát az iskola bár önmagában czélért küzd s czélját önmagában el is érő intézmény, mindazáltal csak a lapja a társadalmi életnek, csak feltevéle egy jól szervezett államrendszernek. De ha az alap betetőzetlen marad az életben, az iskola nem emelte az embert emberré. Ha nincs meg a

hagymához jutni: kifejlődött a híres tulipánszedelés. Kezdetben 2—3000 forintot fizettek egy hagymáért. Később a gumók sulya szerint határozták meg az ár. Így az Admiral Eyk 1620 frt, a Viceray 2500 forint, a Lifken 4400 forint, a Semper Augustus 5500 forint volt, sőt volt rá eset, hogy a ki pénzzel nem tudott fizetni, 12 hold földet is adott egy hagymáért. Az alkalmi árvaahz javára 120 tulipánhagymát 100 ezer forintért adtak el. — Ezen szédeltést később a kormányoknak kellett betiltani. A tulipán szép külseje, hianyzó illata és csekély használhatósága a szép és hűvő jelképe vette, a ki szellemképzés és szívjószág nélkül egyedül csak külszépességének bir mulóknya becsével. Törökországban a szultán tisztelőre minden évben tulipán-ünnepélyt rendeznek a szerály lakói, melyet a nagy ur alattvalói szeretetének és vonzalmainak leghizelgőbb bizonyítékául tekint.

A tulipánnal rokon a jácint, melyet az újabb költők az öröm és barátság, a régiek a panasz, gyász és halál jelképeknek tartottak, — továbbá a gyöngyvirág, mint az ártatlanság, öröm és vidámság jelképe.

Ime néhány virág egy csokorba összekötve a legközönségesebbekből. Mennyit el lehetne mondani még a kaktuszokról, kameliáról, thearózsáról, nyári violáról, majoránáról és a számtalan exotikus virágokról, de félek, hogy a tisztelt hallgatók

közsegen az az életrevalóság, hogy az iskolával karöltve felnőttekre, azok szellemi életére is folytonos hatással tudna lenni, akkor használna minden kísérlet a társadalom javítására. Olyannak képzelmét ez az ily emberekből álló község, mintha egy masszív fundamentumra, mely emeletes bázisnak van szánva, szakmunkáikat építenék. Nem üres frázis ma már a felnőtt oktatása, nem pusztán kegyes célokat akar elérni a vasárnapiskola: ennek magasabb indokai vannak. Szeretjük Amerikát követendő példányképpel idézni, de hogy az eféléket át is vennők a gyakorlatba, arra már nem vagyunk elég erősek, vagy jobban mondva, nem vagyunk elég érettek.

Nem önkéllől foglalkoztam a községek szellemi életével; hatalmas rugója ez az állami életnek, főtényezője ez a közérkölciségnek, a közegészségi állapotok normalis folyásának. Ha nincs nép, mely a szakudományt az orvoslás terén respektálja, ha nincs nép, mely bizalmával az orvostudományt elébe helyezze a közönséges kuruzslásnak, akkor az orvosok megmaradnak csupán a közép- és felső osztályok számára, akkor a közegészségi állapotok maradnak in statu quo, szegényére a művelt századnak, átkára az emberiségnek, s megmérhetlen kárára az államnak, mely azt behuny szemmel nézni elég megmondolatlán.

Részemről nem tartózkodom kijelenteni, hogy azt a népet, mely saját maga életé ellen az orvosoktól való félelmében minden egyes gyógykezelés elmulasztásánál valóóság öngyilkossági kísérletet követ el, azon nép ellen, mely önmagát csupa tudatlanságból megeszalja, karhatalmat, erőszakot alkalmaznak. Ámde az erőszak nehéz dolog ott, ahol szegény emberrel van dolgunk. Pedig népünk zömét, az alsó osztályt éppen a szegénység teszi. Nincs módja magát gyógyszerári orvosszerekkel gyógyíttatni, nincs tehetsége orvosokat fizetni. Az állam pedig nem áll meg ma ott, hogy az orvosok, a járóorvosok számát szaporítsa, — azt pedig, hogy minden szegény betegét saját költségén gyógykezeltesse, kívánni sem lehet. — Már most hogyan lehet kényszeríteni a szegény beteget, hogy orvosokkal gyógyíttassa magát?

Es én mégis azt akarom mondani, hogy igenis van mód arra, hogy minden beteg gyógyíttassa magát. Csak négyzeten utána minden község betegének. Törvényeink nem elegendők arra nézve, hogy minden specialis esetre utasítást adjanak; éppen azért a megyei törvényhatóság — nálunk a közigazgatási bizottság — saját kezdeményezése folytán dolgozhat ki az alapon szabályrendeletet, mely mérvadó legyen az egész megyére. A szolgabírák a községek előjáróinak, ezek a népek közegészségügyben is folytonos őrök; ők gondoskodhatnak arról, hogy az egészségügynek minden rendszabályai, a törvénynek nemcsak betűje, hanem szelleme is érvényre jusson. Szóval ők a lelkei az életnek, a társadalmi rendnek, az egészségügynek is egyaránt. Ha ők nem tesznek a törvény betűjén felül, csupán holt betűnek hódolnak minden belátás nélkül: akkor a közegészségügy is marad ott, ahol volt ezelőtt századokkal.

Háromszéki.

A sepsii egyházmegye közgyűlése.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. nov. 20.

A sepsi ev. ref. egyházmegye esperesválasztó közgyűlését folyó hó 20-án tartotta az ev. ref. tanoda disztermében.

Esperes nt. Csizsér Gábor a közgyűlést megnyitó beszédében a szerénységnek és nemes önértzetnek hangján tekint vissza 6-évi esperesi pályájára, megköszöni az egyházmegye bizalmát, hivatalársainak támogatását, alkotmányos érzelmeiből kifolyólag tisztelettel hajol meg az 1873-ban hozott azon törvény előtt, melynek meghozatalában neki is csekély része volt, mely törvény szerint a protestáns alkotmányos szabadság elvénél fogva az esperesi hivatal szabad választás útján 6 évenként töltött be. Ezután a közelebbi közgyűlés óta az egyházmegyében előfordult nevezetesebb eseményekről teszem előterjesztést. Ezen beszéd egész terjedelmében jegyzőkönyvre iktatása elhatározott. T. Ujvárosi József gondnok ur indítványára az egyházmegyei közgyűlés egyhangulag hálás elismerést szavaz esperes urnak 6 évi buzgó, lelkiismeretes és tapintatos működéséért.

A tárgysorozat rendje fölött többek közbeszólásával meddő vita fejtett ki, miután a közgyűlés a törvényes napirendre tért.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és tudomása vétele után, — a felsőbb rendeletek olvastatás fel, ezeknek kapcsán a budapesti protestáns országos árva-egylet meglehetősen hangos iratát olvastatván, egyházmegyénken ezen jótékony egyletnek évi 6 forint részvényfizetéssel rendes évi részvényes tagja lett.

Ezután Csizsér Gábor esperes föltek helyéről s röviden ismételvén, hogy esperesi hivataloskodása ideje lejárt — mint megnyitó beszédében jelzé — s ismételt megköszönvén a benne helyezett bizalmat, átadta hivatalát azon testületnek, mely őt megválasztá, a közgyűlésnek. A közgyűlés éljenzéssel kísérte Csizsér G. beszédét.

Ekkor kezdődött az esperesválasztás.

Mindenekelőtt korrelőket választott a gyűlés s mint legidősebb, Bartha L. sepsi martonosi ref. lelkész foglalta el az elnöki széket. Ujvárosi József

zsef meleg szavakban emlékezett meg a volt esperes hivatali buzgósgáról, erőességéről s indítványozta, hogy a közgyűlés adja meg az érdemnek az elismerést az által, hogy kiáltsa ki újból esperessé Csizsér Gábort. A közgyűlés hatalmas éljennel fogadta az indítványt. Voltak azonban többen, kik a közfelkiáltás általi választást törvénybeütközőnek tartották s ezek között kifejezést is adott ez elynek Nagy Sándor és Csulak Zsigmond, az előbbi idézésen egy paragrafust, mely a „kommunibus suffragiis”-ról szól. Székely György véleménye szerint azonban a „kommunibus suffragiis” nem zárja ki a közfelkiáltással való szavazást s egy fényes beszédben nagy hatással szőtt egy buzgó működő, lelkiismeretes-esperes iránti tartózkodó elismerésről s hozzácsatlakozott a közfelkiáltással való választáshoz. — Pár felszólalás után a közgyűlés zajosn sürgette az elnököt. Az elnök állhatatosan hallgatott, míg végre orakulum-szerűen elnűnciálta, hogy Csizsér Gábor közfelkiáltással megválasztott. Majd egy küldöttség behívta őt a terembe, hol ismét Székely György fogadta őt szép beszéddel.

Délután még az államsegélyt igénylők bizonyítványai vétettek számba s tárgyalta és elfogadta a közgyűlés Révay Lajosnak a kepmegváltás tárgyában hozott javaslatát. Jövő számunk ez érdekes javaslatot egész terjedelmében hozni fogja.

Tudósító.

A korcsolyázás.

— Egy kis reklám. —

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. nov. 20.

Olvassván Salamon Sándor urnak a kolozsvári „korcsolyázó-egylet” titkáranak az egylet közgyűlésén tett jelentését a „Kelet”-ben, célirányosnak tartottam — mások ohajának is engedve — ama jelentés nyomán elmondani egyetmást a korcsolyázásról. A mellett hogy „évdaszéru” tárgy em még alkalomszerű is, most alakulván meg városunkban a „korcsolya-egylet.”

A korcsolyázás eredete a mythosszal egykorú. Az Edda szerint Uller isten lábain korcsolyát viselt. Angliában már a 13-dik században korcsolyáztak, igaz, hogy nem valami „Hállifax” korcsolya volt, hanem csak valamely állat lábszárcsontja. A székely gyermekeknek kőcsmadzaggal felkötözött csáklya sem valami privilegizált manufacture ugyan, azonban az ő igényeinek megfelelően; mint a fergeteg rohan le rajta a meredek lejtőn s még a svájci hegylakóval is kiállná a versenyt.

A modern korcsolya valószínűleg Hollandiából származik, Angliában 1873-ban szerepel a korcsolyázás a sportnemek között; nagy mestere egy Ferguson nevű skót volt, aki olyan „módszer-t” állított fel, a melyet követve biztosan sajátíthatja el bárki a korcsolyázás művészetét. Az egész három paragrafusból áll, ugymint:

Először: „Pokolba a félelemmel!”

Másodszor: „Kösd fel jól korcsolyádat!”

Harmadszor: „Tartsd fel az egyensúlyt!”

Van-e kérem más olyan tudomány, — vagy művészeti ág, melynek eltanulása vonatkozó szabályokat ilyen rövid kathekizmusba lehetne összefoglalni?

A korcsolyázás a legelsőbb, a legegészségesebb testgyakorlat és így orvosok s, éppen úgy, mint maga az a szép tiszta, sima jég, mely oly ellenállhatatlanul vonzza a törekvő embert. Mint az elérhetetlen repülés kárpótlása, oly hatással van a korcsolyázás az emelkedésre vágyó halandóra, mintha beteljesednék a „sic uti utraque.”

A korcsolyázás a legnemesebb időtöltések egyike s nincs mozgás, melynek szépsége és plasztikája felülmúlja emezét, nem véve ki a táncot. A merész hajlások, a változatos mozdulatok, a könnyed tovasikamlás kimondhatlanul bájt kölcsönöz a nőnek, a kinek társasága még fokozza a korcsolyázás gyönyörét. A hires főt, Hogarth a kettős domborulatú kigyóvonalat tartja legtekélyesebbnek, bizonyosan a korcsolyázó nő láttára támadt fel benne ezen meggöyződés.

S ezen élvezet oly ritka, a mily rövid! A széles jég ma van, holnap nincs. Nem mulasztás-e legalább, felhasználatalanul, szalasztani el az időt és alkalmat, mikor a téli mulatságok legeléseiben részesülhetünk? — Legyen jelszavunk: élni a z idővel!

— S.

KÜLÖNFELÉK.

Folyó hó 19-én, mint a népeinek különösen hű magyar népének szeretetében méltán gazdag Erzsébet királynéknak O Felsőgedves névnapja, városunkban is — mint Háromszék-megye központján, — a vallásos kegyelet-ülte ünnepnap volt. D. e. 9 órákor a helybeli rom. cath. templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartott. Jelen volt megyénk lelkes főispánja egész tisztikarával, a városi tanács, m. kir. járásbírósg tisztileg, s a nép is szép számban képviselve; mindnyájan hazaifás buzgó imában kértük le a népek Istenének áldását szerett királyasszonyunkra és az egész királyi családra.

— Ajánljuk olvasóink figyelmébe mai számunk első cikkét, mely öröndetes új-

donsággal lepi meg Háromszék-megye közönségét. Megyénknek vasutja lesz! Kell e ennél nagyobb öröm gazdáink, iparosaink, kereskedőink részére? A vasút tervezete, mint lapunk elején olvasható, már jórészt készen van. G. Sch weinitz Gyula ur kezdeményezése folytán, kinek a köszönet, hála és elismerés legmélegebb kifejezéseit tolmácsoljuk ez alkalommal is megyénk közönsége nevében.

Háromszék-megye évnegyedes közgyűléséről lapunk mult számában közölt tudósításunk kiegészítésül megemlítjük még, hogy több folyó, községi és magán ügy letárgyalásán kívül a közgyűlés kimondotta Szemerja községnek Sepsi-Szentgyörgy várossal való egyesítését, miután a kiküldött bizottság jelentése után maga a közgyűlés is konstátálta Szemerja összeépíttetését Sepsi-Szentgyörggyel. A csatlakozást illető feltételeket, miután Szemerja nem volt hajlandó ezek tárgyalásába belebecsátkozni, maga a közgyűlés állapította meg.

Az erdélyi gazdák V. vándorgyűlését intéző bizottság f. hó 19-én gyűlést tartott, melyen a többiek közül a cselédjutalmazások állapítottak meg. E szerint az első díjt, 30 frtot M. Seethal Ferenc kocsisa Jakab Dániel nyerte 42 évi hű és becületessé szolgálataért, a második jutalmat Szentkötölai öv. Cseh Ignác né bérés bírja Dudás János kapta hű szolgálataért; a harmadik díjban, 10 frtban Málnási Antal né kocsisa részesült 17 évi becületessé szolgálataért. — A nécselédék közül az első jutalmat 15 frtot György-bíró Beniamné cseléde Buzsi Mária nyerte 15 évi l-kiismeretes szolgálataért, a második jutalmat, 15 frtot czoalvi Csia György cseléde Bede Trézsi kapta meg 21 esztendőn át tanusított becületessé magaviseletéért. — Ugyanezen bizottsági gyűlésen Bogdán Arthur pénztárnok számadása is felolvasztatott. Az összes bevétel a kiállításból tett 687 frt. 23 krt; ebből kiadás volt 288 frt. 86 kr. maradt 398 frt. 37 kr. Ezen összegbe nincs beszámítva a megyei tanulmányi alapból megszavazott 300 frt, mely érteletlenül visszaadtni határozatott a bizottság hálás köszönete mellett. A pénztár javára fennmaradt, tetteb kimutatott 398 frt. 37 krtól „El-ső székely szövégyár” féle részvények vásároltatnak a Háromszéken felállítandó gazdasági egy-let javára annak czime alatt.

A sepsiszentgyörgyi négy-let fillérestéylei, a lapunk általi is jelzett új irányban megkezdődtek. Mult szombatban tartott az ilyennél első estély igen szép, változatos programmal. Dr. Szász Istvánnak érdekes felolvasása a virágokról köztetszéssel fogadtattott, kár hogy a férfi közönség a felolvasás alatt a melléksóban maradt. Nagy Elek és Albert Károly csinos hegedűduette-el lepletk meg a közönséget, míg Révay Lajos szavazata (Petőfi: „Dalaim”) általános hatást keltett. Ily irányban és ilyen program mellett, hisszük, hogy lesz közönség ezután is. A mai (szombati) estélyen Gyárfás Győző fog felolvasni a divatról.

Meghívás. A házi ipart és ipari oktatást terjesztő egyesület választmánya folyó hó 26-án délután 3 órákor a szokott helyen ülést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja Sepsi-szentgyörgyön 1879 november 20-án elnöki meg bizából Tarcsali Endre titkár.

Értesítés. Minthogy a korcsolyázó egylet előleges munkálataival annyira készen van, hogy kedvező idő beálltával a jégpályát azonnal a tagok rendelkezésére bocsátathatja: mindazok, kik az egylet tagjai kívánnak lenni, de még nem irat-tak be magokat, felhívattak, hogy e végett alattirt-nél jelentkezzenek. S. Sztgyörgyön, 1879. nov. 22. Simó Dénes, titkár.

Megfagyott. A fáró borzas ivadékaiból egy szurtos karaván család „mulatót” tegnap-előtt egyik pálinka mérésben. S mikor a spiri-tusból már eleget felvettek, mint a kik jól végez-ték dolgukat, utnak indultak Árkos felé. Ott az uton azonban az egyik, a ki legelőbbet ivott, nem birt tovább bukdácsolni a fagyos göröngyökön, hanem végig vágta magát az árokba, a honnan az utána jött barna atyafiság már félig megfagyva vihette el. Otthon aztán addig gyógykezelték jobbra-balra, míg a szegény teremtés kiadta lel-két. A boncolás szénsavmérgezést konstátált az elfogyasztott spirituális következménye gyanánt. A javszékülés mit a hátrahagyott rajkók és atya-fiak elkövettek, szivrendítő volt. A boncolásnál pedig egyik sem akart segíteni, attól való féltük-ben, hogy „elviszi a devla.”

A főherczeg portása. Hummer Ádám, Lajos Viktor főherczeg portása, Prokesch palota-inspektorral összeveszvéen, a főherczeg palotájával szomszédos házban fölakasztotta magát. Hummer 16 évig szolgált a főherczegnél. A veszekedés miatt azonnal elbocsátották, mit annyira szívére vett, hogy elhatározta, mikép életének véget vet, s vé-gét is vetett.

Peyramont a „Soliel” dolgozótársa, ugyanaz, ki Kossuthnál volt „állítólag s tőle azon, nagy zajt csapott nyilatkozatokat csikarta ki orosz szövetségről, magyar mágánokról — az „S.” mi-napi számában nyilatkozatot tesz közzé, kijelentve, hogy Kossuth igenis jól tudta, hogy neki csak iróli álneve Peyramont, ő különben mindazt, amit

párbeszéd leírásban közölt, fentartja most is, állítja, hogy Kossuth csak azért akarta utólag jóvátenni azon nyilatkozatát, melyet a magyar magánokról adott, minthogy hazulról renkívül sok szemrehányó levelet kapott.

— József főhercegről beszéltek ezt az érdekes adomát. A minden ízében magyar főherceg odahaza nyáron bő ingben, gatyában jár, makrapapából pipázik. A nyár végén maga sértelt kertjében a midőn egyszerre csak, honnan, honnan nem egy malacz ugrott ki előtte. Ugyan e percben egy hang szólalt meg a kertfal mögül: „Szorítsa csak kee földi azt a malacot sarokba, azután dobja ki.” Jól van jól, csak ne kiabáljon atyai, mert a kertész ha meghallja, strófot kell fizetni — szót a főherceg s a malacot a sarokba szorította s kidobta a bálumlatában majd hanyatt eső kondásnak, ki halálra ijedt, a mint a főherceget felismerte. A főherceg piros mellényéből egy ezüst forintot vett elő, s a mint észrevéven a kondás fejelmét, így szól: Igylek kend az ijedségre.

— Dobra került színház. Fájdalom ez is előfordulhat. A székesfehérvári színház, mely a székesfehérvári színház-részvénytársulat tulajdona, 1880-ik év január 15-én 119 926 frtnyi becsár mellett nyilvános árverés alá kerül.

— Vendégszereplő zulus. Prágából távirják, hogy valami pajkos fiú a jelenleg ott időző zulusok hólabdákkel megdobálta, miáltal egy zulu könnyen megsérült. A zulus azonban nem vették tréfára a dolgot. Bőszülten utána iramodtak a fiúnak, ki egy borbély műhelybe szaladt s onnan egy oldalajtón tovább menekült. A zulus, midőn a fiút a borbély műhelyben nem találta, össze-visza tördelték az ott található tükröket, ablakokat, s azután a borbély műhelyvel szemközti levő hentes boltba iramodtak, hova a fiút beszaladni látták. A fekete csapat itt is borzasztó dühöngett vitt véghez, sőt az elősített rendőrökkel küzdelemre kelt, mely alkalommal két zulut a rendőrök megsebesítettek, még pedig úgy, hogy az egyik mély sebet kapott a fején s több szurást, a másik pedig a mellén szenvedt sérülést. Természetes, hogy a verekedésre roppant embertömeg futott össze. A sebesült zulusokat azonnal a kórházba szállították.

— Életunt huszár. Csernus József, 6-ik huszár-ezredbeli tizedest, ki nemrég a katonai börtönből megszökött, mult pénteken délután Bécsben a Lessing utcában elfogták. Midőn tolonczás közben a huszár az Augarter-hídon elháradt, egyszerre a hid karján a Dunába vette magát. Ez esetre többen gyorsan csolnakba ugrottak, s utána eveztek a huszárnak, kit szerencsésen meg is mentették. A magához tért Csernust a katonai hatóságnak adták át.

— Szerkesztői üzenet. „Egy másik választó” feleletét, miután a beküldött nevét csak ma vettük, jövő számunk fogja hozni.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Nyilatkozat.

Tisztelt szerkesztő ur!

Folyó hó elején bizonyos B. K. lovag pártatlan élményével (s hőbortjaival nemcsak kis városunk nyugalmát zavarta fel, hanem hogy a botrányt nevelje, a „Pester Lloyd” egyik közelebbi számában „Ázsiai állapotok” cím alatt szelnek eresztett hírlapi kacsájával a napi sajtót is alarni roztta. A mi ellenzéki napi sajtónk szokott mohósággal igyekezett ebből is politikai tőkét csinálni.

B. K. urral nem akarok Don Quixotte-féle szemlalomharcot folytatni; az olvasó közönség iránti tiszteletből csak ennyit kívánok megjegyezni: ha B. K. ur pikáns pletykáival, úzserkedő ráfogásaival szemben valaki részletesebb felvilágosítást akar szerezni, megszerezheti a sepsi-szentgyörgyi királyi járási bíróságnál és a kőzdi-vásárhelyi királyi törvényszéknél, hol ellene bűnvádi panaszt emeltem.

B. K. urnak ajánlom, hogy hasonló „G'schäftek” csinálása végett menjen „Ázsia”ba, mert itt sem pletyka nyelvtől, sem pénztől, sem lovagi revolvertől, sem agyafurtt hőúrjaitól nem rettenünk meg.

Az olvasó közönségnek ajánlom: „fide, sed cui, vide!”

Megjegyezni kívánom végre, hogy ezen nyilatkozatomat mai postával a „Pester Lloyd”-nak is elküldtem.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1879. nov. 22.

Császár Bálint,
polgármester.

T. Pál Károly lelkész urnak válaszul.

Annak idejében a papválasztási szabályok módosítására vonatkozólag egy kis közleményt írtam volt. — Ereszte ényi lelkész Pál Károly ur csakhamar belekezdett az általam felállított elvek megbírálásába s oly szép előhaladást tett e szerény munkájában, hogy a „Nemere” jelen évi 85-ik számában egészen egyéni jellemem gyanusításáig jutott el.

*E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Nem czélom a P. K. ur cikkének egész terjedelmére kiterjeszkedni. Az ámitásra czélzó tudakoskodás, a magát mutogató papi szenteskedés ellen czáfolatot írni semmi kedvem sincs. Az olyan egyént pedig, ki a helyes érvelés és a becsület-kisebbités fogalmait összezavarja, az olyan egyént — ha mindjárt a legszentebb pap is az — a magánéletben kikerülöm, a hírlapi téren pedig megvetem.

Nem a P. K. ur cikke, — hanem az abban méltatlanul gyanúsított becsületelem védelmezése kényszerít arra, hogy e lap szűk terén egy kis helyet kérjek a t. szerkesztő urtól; azt hiszem, ha tér nyitottat a megtámadásra, nem fog b. zárulni az a védelem előtt sem.

P. K. ur megsértve érzi magát az által, hogy én egy „pajkos suszterinast” és egy „közönséges bakát” parhuzamba merem állítani egy ifju lelkészszel; illetlen dolognak nevezi e tetteket. Pedig azt hiszem, hogy ebben semmi illetlen, semmi sértő nincs. Hiszen az egyik épen ugy Isten képét viseli magán, mint a másik és a legutolsó iparos, vagy köztvéz épen ugy ember a maga állásban, mint az eresztvényi pap a maga kathedráján.

P. K. ur magas papi személyének ily lealázó összehasonlítása által felbőszülve, nekírtott becsületemnak s ezt mondja: „ki milyen, olyan a beszéde.”

Lelkész ur! e szavakban rejlik a vett sérelem, s e szavakban van becsületelem megtámadva.

„Ki milyen, olyan a beszéde!”

Lelkész ur! tegye szívére kezét s mondja meg nyíltan, volt-e önnek oka e gyanus tartalmu szavakat reám vonatkozólag világ elébe bocsátani. Ön nem ismer, nem ismerhet engem; ön csak látott, de nem tudja, hogy „milyen” vagyok én; ön nem rég lépett be egyházmegyénkbe és velem sem magános, sem hivatalos érintkezésben nem volt. Ugyan mikép mer rólam mégis úgy nyilatkozni, mintha bensőleg is jól ismert volna? — Vagy tán egyházmegyénk azon közgyűléstől nyerte ön rólam az információt, mely a közelebbi időkben negyrebecsült bizalmával szíves volt engem megtisztelni a tanügyi elődödi tisztvis hivatallal, mit körülményeim miatt el nem fogadhattam, és szíves volt megtisztelni mind a házassági, mind pedig az egyházmegyei köztörvényszéki ülnökségekkel, melyek mindenikét ma is szerencsés vagyok bírni?

E kérdéseimre feleljen meg az ön papi lelke és hozzáz igazságos ítéletet a becsületelem szeretni tudó olvasó közönség józan ítélete.

Ön hozzákezdett cikkem megbírálásához s midőn nézeteim megczáfolására kellő indokokat nem talált: féltett kincsemet, becsületemet támadta meg, pedig az én becsületemnak a papválasztási szabályokkal semmi összeköttetése nincs. Ugyan illik-e egy becsületes emberhez, illik-e ez egy ifju lelkészhez, kit szerénységnek és jézusi szeretetnek kellene jellemezni.

Megtámadni és üldözni ellenségeinket ez emberi természetünk gyöngörsége; de megtámadni és érzékenyen megsejteni azt, kit tulajdonképen nem is ismerünk, ez rossz lelkület, ez szennyes jellem szüleménye.

Lelkész ur! ön hozzám „egy boldogtalan szavaival” szólott s azt mondotta: „ki milyen, olyan a beszéde”

En önhöz saját szavaikkal szölok s azt mondom: van nekem egy drága kincsem: becsületem s a ki ezt méltatlanul megtámadja, azt semmi rekelőnek nevezem.

Kis Lajos,
ételvi ref. pap.

6-ik közlemény

a báró Szentkereszty Stephanie kezdeményezése folytán Kőzdi-Vásárhelyt létesítendő közkórház javára tett szíves adakozásokról.

Alapítványaitk kifizették: Br. Szentkereszty Stephanie 100 frt. Császár József 100 frt. Csizsár Mihály 25 frt. Molnár Józsiásné 25 frt. Benkő Sándorné 25 frt. Tóth József 25 frt. Csizsár Pál 25 frt. Török Bálint 25 frt. Szabó Elek 25 frt. Fejér Lukács 25 frt. Jancsó Dénesné 25 frt. Szöcs József 25 frt. Werten testvérek 25 frt. Szotyori Dániel 25 frt. Köllönte László 25 frt. Szabó Mózes 25 frt. — Összeg: 550 forint. —

Br. Szentkereszty Stephanie gyűjtésének folytatása: Beczásy Kristóf egyszersmindkorra adott 5 frtot. Névtelen 50 frt. Koncz György 2 frt. Bihari Sándor 2 frt. Magyarosi István 2 frt. Gróf Zichy Domokos 50 frt. Gr. Károly Eduárdné 50 frt. N. báró Kemény Gábor 20 frt. Csekme Béla 3 frt. Br. Simonyi Lajos 10 frt. N. N. 1 forint. — Összesen 105 frt. o. é.

Vizi István gyűjtése Pozsony: Vincze István 3 frt. Müller Emilla 1 frt. Weinhold Emma 50 kr. Weinhold Ida 50 kr. — Összesen 5 forint N. N. 1 frt.

Fogadják a buzgó gyűjtők és jötevő adakozók az intézet nevében kifejezett hálás köszönetünket.

K. Vászárhelyt, 1879 okt. 23.

Szöcs József,
id. igazgató.

Kovács István,
id. jegyző.

Hivatalos drfolyamok a budapesti ár- és értéktözs-dén 1879. november 21-én.

Magyar aranyjáradék	94.70
Magyar vasúti kölcsön	113.25
Magy. kel. vasúti államköt. I. kibocsátás	74.30
Magy. kel. vasúti államköt. II. kibocsátás	85.25
Magyar kel. vasúti államköt. 1876. évi	76.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	106.—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	88.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	87.75
Magy. földterherment. kötv. záradékkal	86.—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	86.50
Temes-bánati földterherment. kötv. záradékkal	84.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	84.75
Horvát-szlavon földterherment. kötvény	—
Osztárak járadék papirban	68.25
Osztárak járadék ezüstben	70.75
Osztárak járadék aranyban	80.25
1860-iki államsorsjegyek	127.50
Osztárak-magyar bankrészevény	845.—
Magyar hitelbank-részevény	254.—
Osztárak hitelintézet-részevény	269.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.54
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.31
Német birodalmi márká	57.75
London (3 havi váltókért)	116.55

Felelős szerkesztő: Málík József.

Kiadótulajdonos: Bernstein Márk.

Haszonbéri hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Kilyén közönségben a korcsmárlási jog az 1880. 1881. 1882. ik évekre f. 1879 év december 7-én délutáni 1 órakor kezdődőleg árverés után a község házában haszonbérbe fog adni.

A feltételek alattirtnál bár mikor megtekintethetők. — Vállalkozni kívánók lássák el magokat 40 frt. bántpénzzel.

Kilyénben, 1879 november 20-án.

INCZE FERENCZ,
bíró.

1—3.

Hirdetmény.

Zágon község képvisellete jelen évi október hó 11-én tartott képviselati gyűlésében a szesz, pálinka és sör egyedárlási jogot Zágonban benn és a hozzá tartozó Baikány környékén a jövő 1880. kerek évre nyilvános árverésen haszonbérbe adni elhatározta, s annak árverezési határidejét Zágon község házában jelen évi december hó 6-án délelőtt 9 órára tűzte. Árverezni kívánók a feltételeket Zágon község házában, addig is bármelyik napon a hivatalos órákban megtekinthetik.

Kelt Zágon, 1879. november hó 18-án.

LAZÁR JÓZSEF,
községi jegyző.

1—3.

Női öszi és téli felöltők.
A mit a női divatvilág Páris és Bécsben teremteni képes volt, azt a legnagyobb változatosságban, legújtanosabb arban számíttva alólított által meg lehet szerzeni, és a tisztelt megrendelőt azon nagy előnyben részesülnek, hogy nem téveszt el a felöltőket, kiserelés végett annyiszor vissza lehet küldeni, míg mindenki izlése kielégítettik.
A felöltők ára 6 forintnál kezdődik és kaphatók 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 frt-ért és tenebb a legmagasabb finanság minden megkívánható árban.
Ezen kívül minden néven nevezendő női ruhakelme-minták bemen-tesen beküldenek és minthogy a kelmék első gyárakból származnak, az árak felette olcsón számíttatnak.

5—6

Olysoi Gabányi Sándor.

Mariahuf, Schmalzhofgasse Nr. 14.